КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 6 від 01.04.2019 р.
Голова Приймальної комісії
_____В.О.Огнев'юк

ПРОГРАМА

вступного екзамену в аспірантуру

Освітньо-науковий рівень: доктор філософії

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

На основі: освітнього ступеня магістр,
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

ПОГОДЖЕНО
Проректор з наукової роботи
_____Н.М.Віннікова

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні вченої ради
Інституту мистецтв
Протокол №7 від 19.03.2019 р.
Голова вченої ради
_____ К.Ю.Бацак

Київ – 2019

Укладачі: ***О.М. Олексюк***, доктор педагогічних наук, професор,
В.В. Вишинський, кандидат мистецтвознавства,
І.О. Ягодзинська, кандидат мистецтвознавства

Рецензент: ***М.Д. Копиця***, доктор мистецтвознавства, професор кафедри історії української музики та музичної фольклористики Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського

«Теорія та історія музичного мистецтва» та «Прикладне музикознавство»: Програма вступного іспиту в аспірантуру: освітньо-науковий рівень – третій, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 025 Музичне мистецтво. Укл.: О.М. Олексюк, В.В. Вишинський, І.О. Ягодзинська. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019. –15 с.

У змісті програми вступного іспиту в аспірантуру зі спеціальності 025 Музичне мистецтво відображено вимоги, що висуваються до об'єму необхідних знань з курсу, наведено рекомендовану основну і додаткову літературу, необхідну для опрацювання під час підготовки до іспиту.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП **4**

I. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) **5**

II. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.... ..... **10**

III. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА СКЛАДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 025 МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО..... **11**

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З КУРСУ: **14**

ВСТУП

Програма складена кафедрою теорії і методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка з урахуванням вимог щодо об'єму професійних знань, які мають продемонструвати ті, хто бажають вступити в аспірантуру зі спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Мета іспиту – встановити глибину необхідних знань претендента зі спеціальності та рівень його підготовки до самостійної науково-дослідної роботи.

Претендентові на вступ в аспірантуру зі спеціальності 025 Музичне мистецтво необхідно детально знатися на історії музики як музично-теоретичної дисципліни, розуміти специфіку історичного становлення музичного процесу, роль і місце митця у ньому, значення історичного контексту для формування та розвитку окремих стильових явищ у музичному мистецтві тощо.

Під час вступного іспиту претендент має продемонструвати чітке розуміння основних завдань теоретичного та історичного музикознавства, які полягають у науковому аналізі фактів музичної культури, процесу її трансформації, етапів та факторів впливу; аналізуванні музично-теоретичних систем та науковій рецепції музичних явищ.

Претендент має усвідомлювати мету наукових розвідок зі спеціальності «Музичне мистецтво» – дослідження специфіки та тенденцій розвитку музичного мистецтва, його категорій та понять, постатей митців та виконавців, визначення й розкриття соціально-історичного та загальнокультурного контексту музичних явищ, аналізування текстів, концептів тощо в руслі розвитку музично-теоретичної науки.

В галузі історії музики претендентові також необхідно продемонструвати обізнаність щодо змісту таких понять, як музично-історичний процес, текст та контекст, музично-теоретичні системи, музично-естетичні уявлення, форма та зміст, стиль і жанр, теорія та практика тощо, вміння вільно оперувати категоріальним апаратом музично-теоретичної науки, вирізняти типологічні та специфічні риси певного музичного явища.

І. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

ТЕМА 1. Музика в добу Архаїки: види, форми, функції

Форма побутування музики в добу Архаїки. Джерела, які свідчать про ранні форми музичної культури. Давні музичні інструменти, їхні соціально-побутові функції. Тип культури давніх часів. Поняття синкретизму. Календарно-обрядовий цикл, його функції, зміст, жанри. Характеристика вербальної складової календарно-обрядового циклу. Музичні складові обрядового фольклору (лад, мелодика, ритміка, формотворення). Родинно-побутовий фольклор. Жанри поховального обряду (голосіння).

ТЕМА 2. Роль і місце музичного мистецтва в античній культурі

Антична культурна спадщина як підґрунтя європейської культури. Синкретичний тип античного мистецтва. Джерела, які свідчать про характер аттичної музичної культури. Музика у міфах та легендах. Числова концепція музики, музика сфер, терапевтичні властивості музики у вченні Піфагора. Теорія акустики. Соціально-політичний аспект музики у вченні про державу Платона. Естетично-виховна концепція музики Аристотеля. Антична теорія музичного етосу (уявлення про лади та ритми). Критика теорії музичного етосу філософами-скептиками.

ТЕМА 3. Доба Середньовіччя: становлення європейського професійного музичного мистецтва

Світоглядні орієнтири у добу Середньовіччя. Соціально-політична та культуротворча роль церкви. Музика у колі вільних мистецтв. Переосмислення античних уявлень щодо музичного мистецтва. Роль музичного мистецтва у системі західної християнської церкви. Характер музичної практики у церкві. Григоріанський хорал. Практика запису музичних творів. Система нотного запису Г. Аретинського. Жанр секвенцій у церковній музиці. Виникнення багатоголосся. Паралельний, вільний, мелізматичний, метризований органум. Школа Нотр-дам, композитори Леонін та Перотін. Модальна ритміка. Народне мистецтво: жонглери, трубадури, трувери, міннезінгери.

ТЕМА 4. Середньовічне мистецтво у Східній Європі: музична культура Київської Русі

Періодизація розвитку давньоруської культури. Музика у синтезі мистецтв, провідне значення сакральною слова. Основоположні ознаки богослужбового співу. Особливості ранньо-візантійської християнської культури. Становлення богослужб, розвиток нових богослужбових жанрів. Застосування старих жанрів (псалом, пісня, гімн), виникнення на їх основі похідних (псалмових) жанрових форм. Формування канону, його особливості. Занепад жанру кондака, зміна його жанрової форми. Взаємодія

візантійської і давньоруської співочих традицій. Перейняття Давньою Руссю Студійського Уставу, церковного річного календаря, принципів застосування системи осьмогласся, сукупності богослужбових жанрів і книг, їх переклади. Знаменний і кондакарний спів, основні принципи нотації, структура осьмогласся. Міська народна музична культура (творчість скоморохів).

ТЕМА 5. Мистецтво ARS NOVA: нова концепція часової організації музики

Поняття ARS ANTIQUA та ARS NOVA. Головні положення трактату Ф. де Вітрі. Концепція мензуральної ритміки. Ізоритмічний мотет та його відмінність від мотету ARS ANTIQUA. Творча постать Г. де Машо. Меса та її структура. Авторська меса Г. де Машо.

ТЕМА 6. Музична культура Ренесансу: світоглядні зміни та їхній вплив на музичне мистецтво

Нова естетика, відбиття нових ідеалів у мистецтві Ренесансу. Зміна ціннісних орієнтацій. Людина – «міра всіх речей». Значення особистості. Культура як цілісність, нові ознаки музики. Зміна «картини світу», глибинна характеристика особливостей музичного твору. Поняття стилю і його об'єм. Формування стильової системи (а на її основі виникнення вчень), ознаки «класичності». Поліфонія строгого стилю у західноєвропейській церковній музиці. Нідерландська школа (Г. Дюфаї, О. Лассо). Принципова важливість становлення інструментальної музики як незалежного мистецтва. Творчість Д. Палестрини як кульмінаційне вираження у музиці ренесансного гармонійного світовідчуття. Особливості жанру мадригалу як вільної ліричної композиції. Нове у засобах музичної виразності мадригалів у зв'язку з поетичним текстом. Творчість О. Лассо, Дж. ді Венози. Внесок різних національних шкіл та особлива вага Венеціанської. Зростання ролі гармонії та акордової структури багатоголосся.

ТЕМА 7. Ренесанс в українській музичній культурі: специфіка, новації

Змішаний тип культури. Поняття ренесансу в українському культурному просторі. Елементи ренесансної та середньовічної поетики в церковній музичній культурі. Церковна монодія, нотація, жанри, Ірмолой. Виникнення нових жанрів в українському фольклорі. Музичні та вербальні особливості жанру думи. Виконавці дум. Жанр історичної пісні. Лірична пісня. Танці. Кантова культура. Риси ренесансної культури в народній музичній творчості.

ТЕМА 8. Концепція «Нової музики» та постання опери: Італія, Франція

Витоки опери. Культурно-історичні передумови зародження жанру в Італії. Діяльність представників Флорентійської камерати, їх головна мета та шляхи її досягнення. Сюжети, структура, стиль перших зразків drama per musica. «Орфей» К. Монтеверді як кульмінація ренесансної опери. Історичні передумови та специфіка французького варіанту оперного жанру. Творчість

Ж.-Б. Люллі. Значення жанру опери для підготовки кардинального повороту в історії музики від поліфонії до гомофонії.

ТЕМА. 9. Партесний концерт: сплав ренесансної та барокової музичної поетики

Особливості українського Бароко, періодизація. Ситуація в музичному мистецтві XVII ст. Перехід від одноголосся до багатоголосся. Європейські риси музичного мислення в українській музиці. Виникнення партесного концерту. Етапи розвитку. Історико-культурна дихотомія партесного концерту. Композиційні особливості партесного концерту. Мета партесного концерту. Види та типи партесного концерту. Творча постать М. Дилецького.

ТЕМА 10. Музичне бароко: проблеми естетики, поетики і риторики

Мистецтво Нового часу. Епохальні зміни й характеристика нової культурної парадигми. Новочасна «картина світу», значення наукових відкриттів, філософського дискурсу. Трагічне сприйняття дійсності. Порушення ренесансної гармонії, інше відношення «людина-світ». Художні ідеали та принципи мистецтва бароко, поняття «барокова модель». Провідні естетичні принципи, втілення в музиці. Роль опозицій, антитез, контрастів, зміна стилістки. Опера та її вплив на інші жанри. Хорові твори та інструментальні й вокальні мініатюри, різні формотворчі засади. Риторика, теорія афектів. Нова роль поліфонії та домінантне значення гармонії як засобу виразності. Національні школи. Г. Шютц і розвиток венеціанської школи. Музична риторика. Слов'янське бароко, зокрема польська школа.

ТЕМА 11. Європейські інструментальні школи XVI - XVII ст.: Франція та Англія

Верджинал. В. Бьорд, Дж. Бул, О. Гібонс як представники школи верджиналістів. Жанр варіацій. Народна тема у творчості верджиналістів. Верджинальна книга Фіцвільяма. Стилістичні риси їхньої творчості. Історичне значення школи верджиналістів.

Школа французьких клавесиністів. Родоначальник та її представники. Танцювальна сюїта у творчості французьких клавесиністів. Особливості будови сюїти, характеристика танців.

ТЕМА 12. Оперна реформа К.В. Глюка та В.А. Моцарта

Історія розвитку жанру опери seria. Критика П. Метастазіо барокової опери. Особливості будови опери seria за П. Метастазіо. Опера buffa. Війна буфонів. Криза опери seria. Основні положення реформи К. Глюка. Бачення оперного жанру В. Моцартом. Комічне і трагічне в операх В. Моцарта.

ТЕМА 13. Становлення та розвиток жанру симфонії

Термін «синфонія» та його тлумачення. Виникнення жанру симфонії, як твору для оркестру. Жанри, що вплинули на симфонію. Роль Мангеймської школи у становленні жанру. Форма симфонії. Особливості композиції та образного ладу симфоній Й. Гайдна. Новації в останніх симфоніях В. Моцарта. Героїчний симфонізм Л. ван Бетховена та криза жанру симфонії.

ТЕМА 14. Особливості розвитку української музичної культури XVIII ст. Жанр духовного хорового концерту

XVIII ст. як другий етап засвоювання композиторської техніки і надбань західноєвропейської музики. Соціокультурний та політичний контекст виникнення та розвитку духовного хорового концерту. Новий стиль духовної музики. Спорідненість із партесним концертом. Відмінність від жанру партесного концерту. Композиційні особливості духовного хорового концерту. Види духовного хорового концерту. Новації М. Березовського. Концерти Д. Бортнянського та А. Веделя.

ТЕМА 15. Художні, естетичні та стильові пошуки музичного романтизму

Філософські засади та суспільно-історичні передумови європейського романтизму. Хронологічний незбіг літературного та музичного романтизму. Суб'єктивізм світогляду, співвідношення «класичне-некласичне» (за М. Бахтіним). Романтична (трагічна) іронія, філософія гри: «Я та Я, в котре я граю». Барокові інтенції в романтизмі. Руйнування класицистичних канонів, зняття «жанрового догмату», жанрові модуси у стилістиці, нове відчуття просторово-часового континууму. Типологія та характеристика основних стилістичних ознак музичного романтизму (ранній, зрілій та пізній етапи). *Художній метод.* Програмність (новий тип співвідношення вербального та музичного компонентів), ідея синтезу мистецтв, поетика. Поетизування побутових жанрів, розквіт інструментальної мініатюри (передусім, фортепіанної), тенденція циклізації (вокальні та інструментальні жанри), естетика «триваючого» в часі, вихопленої миттєвості. Освоєння фольклорної спадщини як елементу романтичної поетики. Поліфонія (зокрема у Г. Малера та А. Брукнера).

ТЕМА 16. Становлення національних шкіл у добу Романтизму

Закономірності становлення нових національних композиторських шкіл у Європі XIX ст. Особливості розвитку, польської, чеської, російської (Ф. Шопен, Б. Сметана, А. Дворжак, М. Глінка) та української (С. Гулак-Артемовський, М. Вербицький, П. Сокальський, М. Лисенко, А. Вахнянин, М. Аркас, Д. Січинський) композиторських шкіл. Жанрово-стильові моделі, проблема професійної освіти. Особливості українського музичного романтизму, його народно-національна основа.

ТЕМА 17. Концепція «синтетичного мистецтва майбутнього» Р. Вагнера

Постать Р. Вагнера в німецькій культурі XIX ст. Оперна реформа Р.Вагнера Німецька міфологія як підґрунтя нової опери. Кристалізація концепції німецької музичної драми нового типу (Gesamtkunstwerk). Відмова від звичної структури опери на користь наскрізного розгортання. Система лейтмотивів, драматургічна та формотворча роль. Модель музичної драми (оперна реформа) Р. Вагнера на прикладі «Лоенгріна» та тетралогії «Перстень нібелунгів».

ТЕМА 18. Тенденції реалізму в музичному театрі Дж. Верді

Постать Дж. Верді як творця нової італійської опери. Значення опери як центрального жанру італійської музики часів національно-визвольної боротьби XIX ст. Від романтизму до психологічного реалізму. Композитор – ключова постать у створенні опери (від лібрето – до сценічного втілення). Вимоги Дж. Верді до сюжетів і текстів.

ТЕМА 19. Криза і стильовий злам в європейській музиці кінця XIX - початку XX ст.

Соціокультурна ситуація у Західній та Східній Європі кінця XIX ст., горизонт художніх та філософських пошуків. Поняття декадансу та модерну. Стиль модерн в архітектурі та образотворчому мистецтві, національні варіанти («сецесія», «югендстиль», «Ар нуво»), естетика. Стилістичні ознаки стилю модерн в музиці, поетика: орнаментика, арабесковість, вишуканість форми. Сучасні розмежування понять модерн та модернізм. Модернізм у музиці: імпресіонізм, веризм, експресіонізм, символізм (відмінність за національними моделями). Естетичні прийоми, техніка компонування та формотворення.

ТЕМА 20. Пошуки нових форм та засобів виразності у музичному мистецтві першої половини XX ст.

Новочасна «картина світу», вплив філософського та наукового дискурсу, світових катаклізмів та суспільних зрушень. Пошук нової лексики в мистецтві, переосмислення культури попередніх епох, стильовий плюралізм. Руйнація меж тональності, розпочате у романтичну добу (модальні структури у К. Дебюссі, перші атональні пошуки А. Шенберга; експериментальні пошуки в галузі фактури, звучання. Ново-віденська школа, додекафонія. Неокласицизм, необароко. Естетичні засади пост- та нео-течій в музиці. Неокласицизм та індивідуальний стиль: І. Стравінський, С. Прокофєв, П. Хіндеміт. Неофольклоризм. Засади та принципи. Б. Барток, І. Стравінський, К. Шимановський – відмінність від романтичної традиції. Художник у тоталітарній державі (Д. Шостакович).

И. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Taruskin R. The Oxford History of Western Music in 6 vols. — Oxford University Press, 2005, 2009.
2. Акопян Л. Музыка XX века. Энциклопедический словарь / Л. Акопян. — М. : Практика, 2010 — 855 с.
3. Арановский М. Симфонические искания. Проблема жанра в советской музыке 1960-1975 годов. Исследовательские очерки / М. Арановский. — Л. : Сов. Композитор, 1979. — 289 с.
4. Арнонкур Н. Мои современники: Бах, Моцарт, Монтеверди / Н. Арнонкур; [пер. с нем. С. Грохотова]. — М. : Издательский дом «Классика-XXI», 2005. —280 с.
5. Варунц В. Музыкальный неоклассицизм / В. Варунц. — М., 1988.
6. Герасимова-Персидская Н. Партесный концерт в истории музыкальной культуры / Н. Герасимова-Персидская. — М, 1983.
7. Гнатів Т. Музична культура Франції рубежу XIX-XXст. — К., 1993.
8. Евдокимова Ю., Симакова Н. Музыка эпохи Возрождения — М., 1982.
9. Зинкевич. Е. Симфонические гиперболы / Е. Зинкевич. — Сумы, 1999.
10. История зарубежной музыки. — Вып.5 / Под общ. ред. И. Нестьева. — М., 1998.
11. История зарубежной музыки. XX век : учебное пособие. — М. : Музыка, 2005. —576 с.
12. Іванова І., Куколь Г., Черкащина М. Історія опери (навчальний посібник). — К.: Заповіт, 1998.
13. Історія української музичної культури: підручник для студентів вищих навчальних закладів / До 100-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. — К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2011. — 736 с.
14. Історія української музики в 6 томах [ред. М. Гордійчук] — К. : Наукова думка, 1989-1991.
15. Кириллина Л. Реформаторские оперы Глюка / Л. Кириллина — М. : Классика-XXI, 2006. — 384 с.
16. Кириллина Л. Классический стиль в музыке XVIII - начала XIX веков: Ч. III. Поэтика и стилистика / Л. Кириллина. — М. : Композитор, 2007. — 376 с.
17. Конен В. История зарубежной музыки. - Вып. 3. — М., 1989.
18. Корній Л. Історія української музики / Л. Корній. — Т. 1. — Київ- Харків-Нью-Йорк, 1996.
19. Корній Л. Історія української музики / Л. Корній. — Т. 2. — Київ- Харків-Нью-Йорк, 1998.
20. Корній Л. Історія української музики / Л. Корній. — Т. 3. — Київ- Харків-Нью-Йорк, 2001.
21. Левик Б. История зарубежной музыки. — Вып. 2. — М., 1981.
22. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 года в 2-х томах / Т. Ливанова — М.: Музыка, 1982. — Т. 2. — 622 с.
23. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 года в 2-х томах / Т. Ливанова — М.: Музыка, 1982. — Т. 1. — 696 с.

24. Лобанова М. Западноевропейское музыкальное барокко: проблемы эстетики и поэтики / М. Лобанова — М., СПб : Центр гуманитарных инициатив, 2013. — 336 с.
25. Лосев А. Античная музыкальная эстетика / А. Лосев. — М. : Государственное музыкальное издательство, 1960. — 304 с.
26. Манулкина О. От Айвза до Адамса: американская музыка XX века / О. Манулкина. — СПб. : Изд-во И. Лимбаха, 2010. — 784.
27. Неболюбова Л. Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX-XX века. — К., 1990.
28. Розеншильд К. История зарубежной музыки. — Вьш.1. — М., 1973.
29. Чередниченко Т. Музыка в истории культуры : монография. — Долгопрудный, «Аллегро-пресс», 1994 — 344 с.
30. Шестаков В. История музыкальной эстетики от Античности до XVIII века. — М. : Изд-во. ЛКИ, 2010. —376 с.

III. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА СКЛАДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 025 МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

1. Типи, форми та функції музичного мистецтва в добу Архаїки.
2. Ранні форми музичного мистецтва: обрядовий фольклор, його музично-композиційні та вербальні особливості.
3. Місце та роль музичного мистецтва в культурі Античності.
4. Музика у працях давньогрецьких філософів (Піфагора, Платона, Аристотеля).
5. Музичне мистецтво в культурі Середньовіччя.
6. Світська музика доби Середньовіччя: творчість жонглерів, трубадурів, труверів, мінезінгерів.
7. Церковна музика Середньовіччя: від григоріанського хоралу до метризованого органуму.
8. Модальна ритміка ARS ANTIQUA та мензуральна ритміка ARS NOVA.
9. Українська музична культура XVI-XVII ст.: церковна та світська музика.
10. Нові жанри народної творчості XVI - першої половини XVII ст.
11. Характеристика дум та історичних пісень: композиція, види, форми побутування, переплетіння ренесансних та середньовічних рис музичної культури.
12. Бароко в українському музичному мистецтві: партесний концерт, кант, шкільна драма з музикою.
13. Партесний концерт: композиційні особливості, образна тематика, види.
14. Елементи пізньо-ренесансної та барокової музичної естетики в партесному концерті.
15. Історичне значення англійської верджинальної школи.
16. Старовинна сюїта у творчості французьких клавесиністів.
17. Історичне значення оперної реформи К.В. Глюка.

18.Опери В.А. Моцарта у контексті процесу реформування цього жанру в XVIII ст.
19.«Батьки-засновники» жанру симфонії: композитори Мангеймської школи та Й. Гайдн.
20.Останні симфонії В.А. Моцарта в контексті розвитку жанру.
21.Нові горизонти жанру симфонії у творчості Л. ван Бетховена.
22.Жанр духовного хорового концерту: історія становлення, композиційні особливості, образне наповнення.
23.Особливості композиції та драматургії духовного хорового концерту М. Березовського «Не отвержи мене...».
24.Особливості композиції та поетики жанру мадригалу як вільної ліричної композиції у творчості К. Монтеверді та Дж. ді Веноза.
25. Нідерландська поліфонічна школа та її представники.
26. Розкриття гармонійного світовідчуття ренесансної доби в музичному мистецтві епохи.
27. Музична риторика, теорія афектів: зв'язок із філософськими ідеями та загальною «картиною світу» барокової доби.
28. Діяльність Флорентійської камерати і виникнення жанру опери.
29. Особливості жанрової моделі drama per musica у К. Монтеверді.
30. Французька модель drama per musica - творчість Ж.-Б. Люллі; особливості французького музичного театру бароко.
31. Формування основних жанрів візантійського та давньоруського церковного співу, відмінності кондакарного та знаменного співу.
32. Світська музична культура Давньої Русі: билини, мистецтво скоморохів.
33. Сутність оперної реформи Р. Вагнера 1840-х років: особливості музичної драматургії опери «Лоенгрін».
34. Вагнер як теоретик мистецтва. Концепція Gesamtkunstwerk: ґенеза, сутність, подальший вплив на розвиток європейського музичного театру.
35. Специфіка concerto grosso як титульного жанру західноєвропейського бароко.
36. Творчість И. С. Баха: проблема взаємодії музики і слова
37. Італійський опера першої половини XIX ст. як вершина становлення стилю bel canto: Г. Доніцетті, В. Белінні, Дж. Россіні.
38. Новації оперного стилю Дж. Верді 1850-х років.
39. Прояви психологічного реалізму в пізній творчості Дж. Верді та проблема оперного жанру.
40. Інструментальна та вокальна мініатюра як визначальний жанр європейського романтизму.
41. Художні особливості та стильові прояви західноєвропейського романтизму.
42.Чеська композиторська школа XIX століття: Б. Сметана, А. Дворжак.
43. Ф. Шопен і національна польська композиторська школа.
44. М. Лисенко і українське національне мистецтво.

45. М. Глінка й російське музичне мистецтво.
46. Творчість композиторів «Могутньої купки».
47. Передумови, етапи та специфіка становлення української національної школи у XIX ст.
48. Проблема симфонічного жанру в пізньому романтизмі: Й. Брамс, А. Брукнер.
49. Програмний симфонізм Г. Берліоза в контексті романтичної ідеї синтезу мистецтв.
50. Пісенний симфонізм Г. Малера.
51. Засади лірико-драматичного симфонізму. П. Чайковський, симфонія №4: концепція, драматургія, конфлікт.
52. Специфіка епічного симфонізму XIX ст.: О. Бородін «Богатирська симфонія».
53. Специфіка та типологія пізніх етапів в історії мистецтва: пізній романтизм як явище.
54. Стильові особливості композиторської творчості С. Прокоф'єва.
55. Програмний симфонізм Р. Штрауса: симфонічна поема «Тіль Ойленшпігель».
56. «Художник Матіс» П. Хіндеміта та проблеми музичного неокласицизму.
57. Сутність та історичне значення музичних відкриттів А. Шенберга.
58. Експресіоністичний театр А. Берга.
59. Музичний символізм О. Скрябіна.
60. Творчість композиторів Нововіденської школи в контексті художніх пошуків музичної культури першої половини XX ст.
61. Музичний експресіонізм: постаті, програма, творчість.
62. Інтенції живописного імпресіонізму в творчості К. Дебюссі та М. Равеля.
63. Неофольклорна течія першої половини XX ст. та її представники.
64. Музичний урбанізм і творчість французької «Шістки».
65. Монотематизм як метод: симфонічна поема «Прелюди» Ф. Ліста.
66. «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського — перша українська лірико-комедійна опера.
67. Композиційно-драматургічні особливості Другої симфонії Л. Ревуцького.
68. Художник в умовах тоталітаризму: П'ята симфонія Д. Шостаковича
69. Українська шкільна драма: роль музики у шкільному театрі.
70. «Українська симфонія» М. Колачевського: проблеми жанрового визначення, особливості композиції.
71. М. Ділецький та його «Мусікійська граматика»
72. Античні уявлення про музичне мистецтво: естетика, етика, теорія, практика
73. Становлення багатоголосся в добу Середньовіччя
74. Музичні новації мистецтва ARS NOVA
75. Неокласичний модус стилю І. Стравінського

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З КУРСУ:

Оцінка *«відмінно»* (82-100 балів) ставиться, якщо претендент повно і правильно відповідає на питання, виявляє розуміння завдань сучасної музичної науки, демонструє своє особисте ставлення до них, виявляє виражену суб'єктивну позицію, вільно оперує знаннями з теорії та історії музики, демонструє уміння розглядати проблему в загальному контексті міждисциплінарного підходу, порівнювати і оцінювати різні наукові підходи, виділяти проблеми, виникаючі суперечності, перспективи. Виклад питання базується на знанні сучасних підходів та концепції теоретичного та історичного музикознавства, розумінні загальної проблематики музично-теоретичних та музично-естетичних проблем; відповідь підкріплюється посиланнями на ключові роботи фахівців. Претендент виявляє знання соціально-історичного процесу, ключових понять; розуміє закономірності і принципи розвитку сучасного музичної науки. Вільно веде діалог із членами комісії, користується сучасною музикознавчою науковою лексикою.

Оцінка *«добре»* (69-81 балів) ставиться, якщо претендент недостатньо глибоко і докладно представляє та оцінює різні підходи до даної проблеми. Для його відповіді характерна недостатня інтеграція міждисциплінарних знань, неповнота аналізу і слабка аргументованість власної точки зору. Відповідь на питання білету базується на знанні сучасних музикознавчих концепцій, проте спостерігається деяка суперечність теоретичних позицій. Претендент проводить взаємозв'язки висловлюваного теоретичного матеріалу з галуззю свого наукового дослідження. Діалог із членами комісії під час відповіді на запитання має науковий характер, відповіді претендента обґрунтовані, мова грамотна, з використанням сучасної музикознавчої наукової лексики. У викладенні теоретичних положень є неістотні неточності і недоліки.

Оцінка *«задовільно»* (35-68 балів) ставиться, якщо претенденту важко розкривати окремі положення історії музики, відповідних теорій і концепцій сучасного музикознавства. Положення, що висуваються, декларуються, але недостатньо аргументуються, не розкривається суть відмінностей концептуальних підходів. Відповідь на питання не має чіткого теоретичного обґрунтування, має переважно описовий характер. У викладі матеріалу допускаються істотні помилки, відповідь носить репродуктивний характер і не відображає особистого ставлення претендента до висловлюваного знання, відповідь побудована нелогічно, для чого постійно вимагаються уточнюючі запитання екзаменаторів. Претендент відчуває труднощі під час відповіді на запитання членів комісії, підміняючи наукове обґрунтування проблем міркуванням загального світоглядного плану, характерні неточності у використанні музикознавчої наукової термінології.

Оцінка *«незадовільно»* (1-34 балів) ставиться, якщо претендент не володіє сучасним знанням з обраної спеціальності, його думки є поверховими та слабо аргументованими. Відсутнє розуміння міждисциплінарних зв'язків. Відповідь на запитання не має теоретичного обґрунтування, розкривається не в повному обсязі, виклад є нелогічним. При відповіді претендент виявляє незнання та нерозуміння більшої частини матеріалу, допускає істотні помилки, претенденту важко робити виправлення навіть у разі запитань-уточнень екзаменаторів. Наукове обґрунтування проблем підміняється міркуваннями життєвого плану, в мові переважає побутова лексика, спостерігаються значні неточності у використанні музикознавчої термінології.